

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีการศึกษาและรวบรวมข้อมูล

๑. ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับห้องสมุดโรงเรียน หนังสืออ้างอิง การดำเนินงานเกี่ยวกับหนังสืออ้างอิงในห้องสมุดโรงเรียน ตลอดจนเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานเกี่ยวกับหนังสืออ้างอิง จากหนังสือ วารสาร และเอกสารสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ

๒. ศึกษา และสำรวจรายชื่อโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เปิดสอนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตการศึกษา ๕ จากกองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

๓. รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม เพื่อศึกษาถึงสภาพการดำเนินงานเกี่ยวกับหนังสืออ้างอิงในค่านับรรณารักษ์ ในฐานะผู้ดำเนินการ งบประมาณที่ห้องสมุดได้รับ ลักษณะผู้ใช้ ตลอดจน จำนวน ประเภท อายุ และรายชื่อที่ควรมีในห้องสมุดโรงเรียน

๔. สำรวจสภาพหนังสืออ้างอิงในห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เปิดสอนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลายบางแห่งในเขตการศึกษา ๕

ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้คือบรรณารักษ์ หรืออาจารย์ ผู้ทำหน้าที่บรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เปิดสอนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเขตการศึกษา ๕ จำนวน ๓๓ คน ซึ่งเป็นประชากรทั้งหมดในเขตการศึกษา ๕

การสร้างแบบสอบถาม

ขั้นตอนในการสร้างแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้คือ

๑. ศึกษาเอกสารและสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เกี่ยวกับ ประเภทหนังสืออ้างอิง การดำเนินงานเกี่ยวกับหนังสืออ้างอิง

๒. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามจากเอกสารต่าง ๆ และศึกษาจากแบบสอบถามของงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานเกี่ยวกับหนังสืออ้างอิง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

๓. ศึกษาและสำรวจรายชื่อหนังสืออ้างอิงที่ควรมีในห้องสมุดโรงเรียน จากงานวิจัยของ ศิริพร สุวรรณะ และงานวิจัยของ อัครพร พรหมสิงห์ และศึกษาจากห้องสมุดโรงเรียนวชิรราชา ห้องสมุดโรงเรียนเลยพิทยาคม ห้องสมุดโรงเรียนศรีสงครามวิทยา

๔. นำข้อมูลจากข้อ ๑, ๒ และ ๓ มาสร้างแบบสอบถาม

๕. นำแบบสอบถาม ที่ได้จากข้อ ๔ เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาแก้ไข

๖. นำแบบสอบถามนั้นมาแก้ไขปรับปรุง

๗. นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงจากข้อ ๖ เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง

๘. นำแบบสอบถามจากข้อ ๗ มาแก้ไขปรับปรุงและนำไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับตัวอย่างประชากรที่ศึกษา

๙. นำแบบสอบถามนั้นมาพิจารณาแก้ไขข้อบกพร่องให้สมบูรณ์ เพื่อใช้เป็นแบบสอบถามในการศึกษาและรวบรวมข้อมูลของการศึกษาคั้งนี้ แบบสอบถามที่ใช้ในการศึกษาแบ่งออกเป็น ๕ ตอน คือ

ตอนที่ ๑ รายละเอียดทั่วไปเกี่ยวกับโรงเรียน

ตอนที่ ๒ รายละเอียดเกี่ยวกับบรรณารักษ์และห้องสมุด

ตอนที่ ๓ รายละเอียดเกี่ยวกับงบประมาณห้องสมุด

- ตอนที่ ๔ รายละเอียดเกี่ยวกับหนังสืออ้างอิง และการดำเนินงานเกี่ยวกับหนังสืออ้างอิงในห้องสมุด
- ตอนที่ ๕ รายชื่อหนังสืออ้างอิงที่ควรมีในห้องสมุดโรงเรียน

การรวบรวมแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์พร้อมด้วยหนังสือขอความร่วมมือในการกรอกแบบสอบถามไปยังบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตการศึกษา ๕ จำนวน ๓๓ ชุด ในวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๒๔ โดยกำหนดให้ส่งแบบสอบถามคืนมายังผู้วิจัย ภายในวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๒๔ ในกรณีที่แบบสอบถามไม่ได้รับคืน ผู้วิจัยได้ส่งจดหมายพร้อมด้วยแบบสอบถามไปทวงถาม ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๒๕ โดยใช้เวลา ๒ สัปดาห์ และส่งจดหมายพร้อมด้วยแบบสอบถามไปทวงถามอีกเป็นครั้งที่ ๒ หลังจากทวงไปครั้งแรก ๒ สัปดาห์

จำนวนแบบสอบถามที่ผู้วิจัยส่งไปรวมทั้งสิ้น ๓๓ ชุด ได้รับคืน ๒๗ ชุด คิดเป็นร้อยละ ๘๑.๘๒ ของแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนมาแล้ว ก็ได้ดำเนินการตามลำดับขั้นคือ

๑. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ
๒. แจกแจงความถี่ข้อมูลแต่ละรายการ หากคาร์ยละเอียด และทดสอบความสัมพันธ์ แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบตาราง และคำบรรยายประกอบตาราง
๓. หากคาร์ยละเอียดของข้อมูลพื้นฐานทั่วไป โดยใช้สูตร

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

- เมื่อ P แทนคาร์ยละเอียด
- f แทนค่าจำนวนความถี่ในแต่ละรายการ
- N แทนจำนวนคนทั้งหมดที่ตอบปัญหานั้น

๔. นำข้อมูลบางอย่างมาทดสอบหาความสัมพันธ์ โดยใช้สถิติไคสแควร์ (Chi - Square) โดยใช้สูตร

$$X^2 = \sum_{i=1}^r \sum_{j=1}^k \frac{(O_{ij} - E_{ij})^2}{E_{ij}}, \text{ df} = (k - 1) (r - 1)$$

เมื่อ X^2 แทนค่าสถิติไคสแควร์ (Chi-Square Statistic)
 O_{ij} แทนความถี่ที่ได้จากการสังเกต (Observed frequency) ในแถวที่ i และคอลัมน์ที่ j
 E_{ij} แทนความถี่ที่ได้จากการคาดหวัง (Expected frequency) ในแถวที่ i และคอลัมน์ที่ j
 r แทนจำนวนแถว
 k แทนจำนวนคอลัมน์

ในการวิเคราะห์ข้อมูลบางอย่าง ผู้วิจัยได้อาศัยเกณฑ์ในการวิเคราะห์ดังนี้ ประสิทธิภาพการดำเนินงานเกี่ยวกับหนังสืออ้างอิง พิจารณาจากคะแนนรวม โดยให้อันดับดังนี้

ดีมาก	๘๐ - ๑๐๐	คะแนน
ดี	๗๐ - ๗๙	คะแนน
พอใช้	๖๐ - ๖๙	คะแนน
เกือบพอใช้	๕๐ - ๕๙	คะแนน
ควรปรับปรุง	๐ - ๔๙	คะแนน

วิเชียร เกตสิงห์, สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการแห่งชาติ, ๒๕๒๔), หน้า ๑๕๔ - ๑๖๑.

- การเน้นเนื้อหาหนังสืออ้างอิงตามโปรแกรมการเขียนวิเคราะห์ดังนี้
ถ้าเน้นในอันดับที่ ๑ - ๓	แสดงว่า	เน้นมาก
ถ้าเน้นในอันดับที่ ๔ - ๗	แสดงว่า	เน้นปานกลาง
ถ้าเน้นในอันดับที่ ๘ ขึ้นไป	แสดงว่า	เน้นน้อย
๕. นำข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นเพิ่มเติมมาสรุปประเด็นสำคัญ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย